

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

A magyar egyetemi ifjuság zászlószentelése.

A nemzetközi szociálisták által sárbatiport magyar zászló helyett új zászlót varrattak az egyetemi ifjak. Az eltépett lobogó foszlányait megmentették a sehonnaiak kezéből és szent

álljatok erősen szép daliák, rátok tekint a nemzet és jóleső bizalommal nézhet titeket, kik a magyar lobogó alatt felesküdtetek. Mozgalmatok, törekvésetek szép és nemes Már eredménye is meg

A magyar egyetemi ifjuság zászlószentelése.

ereklje gyanánt bevarrták az új lobogóba. A lélekemelő, szép zászlószentelési ünnepségről megemlékeztünk lapunk múlt heti számában, ez alkalommal képből is bemutatjuk a magyar ifjuságot. Középen a szeretett zászló, körülötte, mint élő várerősség, úgy állanak a magyar ifjak. Csak

van. A nemzetközi szociálistákat tizezrével hagyják oda a jó magyar érzelmű munkások, mert ime belátják, hogy ők nem sehonnai hazátlanok, hanem itt e honban született hazafiak, ahol az őseink által vérrel öntözött föld azt kívánja, hogy a szociálista is magyar legyen!

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Ez sem nálunk történt meg.

A francia ujságírók sorsjegyének főnyereményét pár hét előtt egy Hoferné nevű szedáni kantinosné nyerte meg, ami kerek *egy millió* frankot tett ki. Az elmúlt héten egy dán szobaleányt szintén milliós szerencse ért. De a nagy vagyon egyik nyerőnek sem dulta fel az életrendjét.

A kantinosné, aki megnyerte a franciaországi ujságírók sorsjátékának egy milliónyi főnyereményét, *kijelentette, hogy tovább fogja mérni a vörösnadrágos piou-piou-knak a vörös bort és pálinkát s a szobaleány is közli az ámuló világgal, hogy millióival együtt is megmarad továbbra is a „régii helyén“.* Tehát nem automobil, kastély, selyemruha, operaházi páholy, tengeri fürdő, gyémántfülbetűző, gazdag, jó családból való férj vagy vő, hanem takarékpénztár és szelvény-szelés!

E derék nők nem bódultak el a millióktól, nem tekintették ezt egy új, nagyobbstilű, fényesebb élet megkezdéséhez segítő eszköznek, hanem nyugodtan tudomásul vették megérkezését és tovább folytatták *eddigii életüket.*

Nagyon érdemes ez a két eset arra, hogy kiemeljük az újságok által nap-nap után elének öntött hirözönből. Egy fel nem tűnő igazság bizonyító tünete ez, mely azért érdemli meg a hangsúlyozást, mivel belőle mindenki életkedvet és megnyugvást merithet. Ez az igazság pedig azt mondja, hogy *az ember életében nem kizárólagos hatalom a pénz, nem föltétlenül döntő tényező a durva értelemben vett anyag.* Hogy tehát a boldogság csak részben függ a vagyoni eszközöktől s első sorban az élet okos berendezése, a lelki erők ügyes egyensúlyozása által érhető el. Azaz: *a megelégedettség már maga a fél boldogság.*

Közöttünk az az ujkori balhiedelem van elterjedve, hogy vagyon nélkül boldogok sem lehetünk, mert a magyar boldogsága: a jólét, a négyesfogát és dinom-dánom minden nap. A példa rácáfol ami balhitűnkre. A milliók által nyert dus gazdagság nem változtassa meg a derék francia kantinosné-életét, csak talán ezután bővebben méri az itcét, sem a dán szobaleány szolgálatát nem szakítja meg, mert azok megelégedettek és így boldogok.

A szép példa páratlan a mai világban, de ez sem nálunk történt meg.

Sz. B.

Az ország dolga.

A szeptember 10 iki országgyűlés a legnevezetesebb országgyűlések egyike volt, mert a kormánynak egyetlen tagja sem vala jelen. Alig nyitották meg, máris érkezett a királyi kézirat, melylyel elnapolták a magyar országgyűlést december 19-ig.

A királyi elnapoló levél itt következik:

MI ELSŐ FERENC JÓZSEF

ISTEN KEGYELMÉBŐL,
AUSZTRIAI CSÁSZÁR, CSEHORSZÁG KIRÁLYA STB.
ÉS MAGYARORSZÁG APOSTOLI
KIRÁLYA.

Hü Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendjeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt Híveink! Parlamentáris kibontakozást biztosító alapon új kormányt alakítani eddigelé nem sikerülvén, magyar ministeriumunk előterjesztésére a jelen országgyűlés üléseit folyó évi december hó 19-ikéig ezennel elnapoltnak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázötödik évi október hó kilencedikén.

FERENC JÓZSEF s. k.

BÁRÓ FEJÉRVÁRY GÉZA s. k.

A királyi elnapoló levél nagy elkeseredést keltett a képviselők körében. *Andrássy Gyula* gróf határozati javaslatot nyújtott be, melyet gyönyörű beszéddel magyarázott elébb meg. A javaslat szövege ez:

A képviselőház kimondja, hogy

Tiltakozik az 1848: III. t.-cikkben megszabott és azóta folyton gyakorlatban volt parlamenti kormányformával meg nem egyező mostani kormányzat ellen s hogy ugyanakkor, a mikor fájó szívvel tudomásul veszi ő felségének legmagasabb elnapoló leiratát és ennek kihirdetés végett a főrendiházhoz való átküldését elhatározza, ünnepélyesen óvást emel az országgyűlésnek költségvetés megállapítása előtt történő elnapolása ellen, mint a mi a parlament befolyását a kormányzatra teljesen kizárja és még a kormány által is kötelezőnek elismert jogi felelősség gyakorlati alkalmazását s a már előterjesztett indítvány tárgyalását és elfogadását lehetetlenné teszi.

Külön csupán azért nem emeljük ki azt az alkotmányos viszonyok között komoly sérelmet megállapító ténytet, hogy az országgyűlést elnapoló királyi leirat ellenjegyzését a politikai felelősség alatt már nem álló lemondott kormány eszközölte, mert a Fejérváry-kormány a politikai felelősség elve alól már előbb kivonta magát s így ellenjegyzése a parlament jogos politikai befolyását azon esetben sem biztosítaná, ha még nem mondott volna le.

Kimondja továbbá a képviselőház, hogy fentartja az 1905. június 21-én és szeptember 15-én hozott

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST. VIII. Baross-utca 10. szám.

határozatait s helyesli azon törvényhatóságok magatartását, melyek a törvényeknek megfelelő határozataikat az alkotmányellenes kormánynak megsemmisítő végzése után is fentartották

Sulyos aggodalmi közben a képviselőház eljárt abban bizott, hogy a király elbocsátja rossz tanácsadóit, megfogja találni az alkotmányos kibontakozásnak egyedül helyes módját és a kormányt a nemzet bizalmával rendelkező többség köréből fogja kinevezni; de másrészt rendíthetetlenül hisz abban is, hogyha ez be nem következne és a nemzet ellen vívott küzdelem folytatódna, a nemzet a törvény szilárd talaján megállva, sok százados alkotmányát meg fogja tudni védeni s érintetlenül fogja a mult dicső alkotásait a jövő számára fentartani.

A képviselőház egyhangulag fogadta el a javaslatot, mivel a szabadelvű párt Tisza István gróf vezetésével mellett már előzőleg elhagyta az országgyűlést.

Mi lesz most? kérdezi a kedves olvasó. Mi nem jövendölünk, mert ez politizálás volna és erre nincs joga egy nem politikai lapnak, de mint krónika írók leirtuk a történeteket és bizva remélünk abban, hogy királyok éltek, királyok haltak, de a magyar nemzet azért tovább élt és tovább fog élni!

Hajószerecsétlenség a Dunán.

Szörnyű hajószerecsétlenség történt kedre virradó éjjel a Dunán. A szerecsétlenséget, melynek számos halottja és sebesültje van, vigyázatlanság okozta. A Szent-Endrével szemben fekvő Szigetmonostor felől ereszkedett alá a Dunán egy musttal, szőlővel s más gyümölcsökkel színültig megrakott dereglye. A keddi hetivásárra igyekeztek benne a következő szigetmonostori emberek: Tóth Mari, Szluha Mari, Tóth Julia, Czikora Sándorné, Konez Sándorné, Séchenyi Anna, Papp Gáborné, Bódis Mihály, Tóth Lajos, Rózsa Lajos, Szerb Antal, Bitér József, Szalai Kálmán, Makray Józsefné, Kiss Eszter Szalai Zsigmondné, Regnis Mari, Butrás Rózi, Szécsényi Mari, Kecskés Mihályné, Szalai Pálné, Zajác Istvánné.

Az éjszaka sötétjében lassan sikamlott végig a Duna vitzükrén a dereglye kivilágítatlan s jelzőlámpával el nem látott sötét tömege. A Ferenc József hid alatt levő gyümölcskikötő felé törekedtek a Vámház elé. Ugyanakkor jött fölfelé a dunán a Dunagőzhajózási társaság *Alutta* nevű teherszállító gőzöse. A gőzös hétfőn érkezett Zimonyból két uszálylyal, melynek rakományát a közraktárnál levő kikötőnél tette partra. Éjfél felé készültek el ezzel

s ekkor a gőzös, melynek Pórszász Lajos a kapitánya, fölfelé vette utját, hogy az éjszakát az Eötvös-téri kikötőnél töltsse. Alighogy elhagyta az Erzsébet-hidat az *Alutta*, valamivel a Bristol-szálló tájékán alul egyszerre valami fekete tömeget vett észre Pórszász kapitány közvetlenül a hajó orra előtt. Ellengőzt adott nagy hirtelen, de már későn. Rettenetes recsegéropogás, velőtrázó sikoltás, jajgatás, kétségbeesett ordítozás hallatszott rémes össze-visszaságban: az *Alutta* nekiment a szigetmonostori dereglyének s derékban kettészakította.

Az első pillanat kétségbeesését, amely az összeütközést hirdette a hajón is, lehetetlen leírni. A partok egy pillanat alatt megteltek emberekkel, akik kiabálásukkal csak növelték a zavart. Azonban csakhamar erőt vett ijedtségén a gőzös legénysége és kapitánya s megkezdték a mentést. Voltaképpen úgy jutottak a katasztrófa rémséges voltánának tudatára, hogy megcsörrent a hajó orráról lelógó Lorgonylánc. Felhúzták s általános megdöbbenésre egy emberalakot húztak fel rajta. Tóth Lajos volt az illető, aki nagy sebtiben elhadarta, hogy huszonnégyen estek a vízbe. Pillanat alatt vizen volt a mentőcsónak, benne a derék Tóthtal s kétségbeesett erőfeszítéssel látták a sötét éjszakában a mentés nehéz munkálataihoz.

A mentők már ekkorra egymásután robogtak elő a parton. Hat kocsi s automobilon vágatott elő a mentők igazgatója 3 orvossal és husz mentővel. A mentés munkája gyors volt. Kilenc embert élve, hármat halva hoztak a partra.

A mentők gyorsan hozzáláttak az élesztési kísérletekhez s a három halott kivételével sikerült mesterséges légzés alkalmazásával életre téríteni. Így vitték be a kilenc kimentettet eszméletlen állapotban a Rókusba, a három halottat pedig a törvénytörési orvostani intézetbe. A többi vízbeesett embert a késő éjszakában nem lehetett többé megtalálni.

Tóth Lajos előadása szerint azonban még több áldozatnak is kell lennie a Dunában.

Kliséket olcsón

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

A „szüreti árjegyzékünk“

és az

„őszai magárjegyzékünk“

megjelent és azt kívánatra bárkinek ingyen megküldjük

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. szám.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Asztalosok szövetkezete. A főváros környékén örvendetes mozgalom indult meg az asztalos-iparosok körében, hogy szövetkezés útján védekezzenek a butorkereskedők uzsoráskodása ellen. Ezek ugyanis kihasználva az asztalosmesterek szervezetlenségét és egymást gyengítő versengését, potom áron jutottak készítményeikhez s míg ők busás áron adtak tul azokon, a tulajdonképeni termelők annyit sem szereztek, hogy maguk tisztességesen megélve, munkásait is jól fizethessék. Az újpesti asztalosok után, akik már megalkották a szövetkezetet és felállították butoresarnokukat, a minap Németh Gyula butorgyáros elnöklete alatt az erzsébetfalvi és kossuthfalvi asztalosok az ipartestület tanácstermében szépen látogatott értekezletet tartottak, melyben többek lelkesítő felszólalása után kimondották, hogy az újpesti mozgalmat magukévá teszik és a letárgyalt alapszabálytervezet alapján az alakuló közgyűlést megtartják.

Részesedés az üzleti haszonban. Az árueladással foglalkozó szövetkezeteknek egyik szép szokása és vonzó ereje az, hogy a tagoknak vásárlásuk arányában visszatérítést adnak a mutatkozó évi jövedelemből. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, amelynek fokozott a fejlődése és egyre erősebb tért hódít, legutóbb akként határozott, hogy az elmúlt üzleti évre körülbelül 35,000 koronát fog a tagok visszatérítési számláján elhelyezni. Ezzel az összeggel visszatérítés címén a Mezőgazdák Szövetkezete 6 éven keresztül már 195,000 koronát folyósított. Mutatja ez is a szövetkezés hasznát és azt, hogyha kitartunk mellette, a boldogulásnak újabb és mindig szebb jelei várnak nekünk.

A hadsereg és a szövetkezetek. A közös hadsereg bőraru-szükségletének egy részét a kisipar útján szokta a közös hadügyminiszterium beszerezni. A jövő évre az összes szükségletnek 25%-át fogja szállítani. Még pedig a kvóta arányában Ausztriában a kisipar hatvanezer pár cipőt és csizmát szállít körülbelül hétszáz ezer korona értékben. A magyar kisiparosoknál harmincezer pár cipőt és csizmát rendelnek meg körülbelül 400 ezer korona értékben. A szijgyártóknál nyereg és szíjárt Ausztriában 200 ezer, Magyarországon 100 ezer korona értékben fognak megrendelni. A hadügyminiszterium gondoskodott róla, hogy a szállításra pályázni szándékozó kisiparosok a katonai ruharaktárnál mintát kapjanak, ahol egyébként is megadják a szükséges felvilágosításokat. A hadsereg részére való szállításnál a kisiparos szövetkezetek tevékeny munkálkodást fejthet-

nek ki. Azt hisszük, hogyha a teljesített munkával a hadügyminiszterium egészen meg volna elégedve, mi sem állanánk utját annak, hogy a kisiparosok a jövő évre előirányzott mennyiségnél sokkal nagyobb megrendelésben részesüljenek és lassanként a nagy vállalkozókkal és gyárosokkal szemben elfoglalják azt a tért, amely kívánatos volna nemcsak a kisipar fellendítése szempontjából, hanem azért is, hogy a hasonló sorsban és foglalkozáskörben élő emberekben az összetartozandóság érzetét nevelje, fejlessze.

Órásk szövetkezete. A magyar órásiparosok nemrégiben Budapesten tartották meg országos kongresszusukat, a melyen Palasovszky Ödön, az iparegyesület órásipari szakosztályának előadója szövetkezeti alapon álló műhely felállítását sürgette és határozati javaslatot nyújtott be aziránt, hogy a kongresszus mondja ki a magyar órásk országos termelőszövetkezete megalakításának szükségességét. A szervező-bizottságot nyomban megalakították és tekintettel a nagy érdeklődésre, nagyon valószínű, hogy a tervbe vett új szövetkezet rövid időn belül megalakul.

A szövetkezetek segítő akciója. Tudjuk azt, hogy legutóbb Kalábriát óriási földrengés sújtotta. Egész falvak dőltek össze és az emberek ezrei jutottak inségbe. Amint most egy olasz újság írja, az olasz szövetkezetek segítségére siettek az inségeseknek. A kezdeményező a kalábriai munkásszövetkezet volt, mely az olasz szövetkezetek igazgatóságait levélben szólította fel a nyomor enyhítésére. Az olasz szövetkezetek szövetségének felügyelő-bizottsága a szerencsétlenség színhelyére kiküldötte egyik tagját és saját pénztárából 200 lírával járult a segítő akcióhoz. A milánói fogyasztó szövetkezet 100 lírát és a nemrég alakult lombardiai szövetkezetek szövetsége 3000 kilogramm kenyeret és egyéb lisztárut küldött a segítő-bizottságnak. Az olasz szövetkezetek szép jelét adták annak, hogy az emberbaráti szeretetet nemcsak szóval, de tettel is gyakorolják.

Gyáriparosok és a szövetkezés. Örömmel látjuk azt, hogy az új csoportosulások leginkább szövetkezeti irányban haladnak. A nyár elején a debreceni kereskedelmi és iparkamarai kerület gyáriparosai között mozgalom indult meg, hogy tömörülve, hitel-szövetkezeti alapon kíséreljék meg a rájuk nézve igen fontos hitelügyek lebonyolítását. A napokban Debrecenben tartott értekezleten most megalapították a gyáriparosok kerületi hitelszövetkezetét, amelynek célja a debreceni kereskedelmi és iparkamara területén levő gyáriparosok hiteligenyének kielégítése által a gyáriparosok érdekeit előmozdítani és a gyáripar fejlesztése érdekében közremunkálkodni. Az új hitelszövetkezet üzletkörébe felveszi mindazokat az üzlet-ágakat, amelynek céljai elérésére szükségesek és kívánatosak. Ugy halljuk, hogy a gyáriparosok hitel-

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt %/o mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tag-**k** és nem tagok**nak**.

Azonnali készpénz-
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

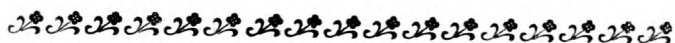
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husneműket, füstölt
 húst, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félét, gyümölcsöt stb.

szövetkezete megalakulásának főként az volt az indító oka, mert a vidéki részvényes pénzintézetek sok tekintetben vonakodtak az iparosok rendelkezésére bocsátani az ipar fejlesztéséhez szükséges anyagi eszközöket. Látjuk ezekből, hogy nemcsak a kisiparosok, de már a gyáriparosok körében is megindult a szervezkedés, hogy érdekeiket a szövetkezéssel biztosítsák és fejlődést elérni szövetkezeti uton reméljenek.

A sonkádvidéki hitelszövetkezet tíz éve. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó sonkádvidéki hitelszövetkezet tíz éves történetét egy kis füzetben megírta Kocsis József igazgatósági elnök. A falusi szövetkezetek igen szép fejlődését van alkalmunk ezuttal is tapasztalni. 1895-től a múlt év végéig a tagok száma 43-ról 184-re, az üzletrészeké 85-ről 198-ra szaporodott. Az üzletrészek értéke pedig ugyanezen idő alatt 4250 ról 9900 koronára. Az első esztendőben a tagoknál elhelyezett pénz 13,967, a múlt évben pedig 70,195 korona volt. A szövetkezet fennállása óta több mint ezer koronát fordított jótékony célra. A tartalékalap ma már közel háromezer koronára nőtt meg. Terményraktár építése céljából a szövetkezet 8000 korona államsegélyt kapott, amely még inkább meg fogja erősíteni a köteleket a hitelszövetkezet és a falu lakossága között.

Előfizetési felhívás.

1905. október hó elsején új előfizetést nyitottunk a „FÜGGETLEN UJSÁG“-ra

A kinek előfizetése szeptember hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat elküldöttük külön levélben.

Előfizetési ár:

**Egész évre 8 korona, félévre 4 korona,
negyedévre 2 korona.**

A „Független Ujság“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafni tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

• MI UJSÁG? •

Otthon.

(Irtá: Luby Sándor.)

*Otthon voltam végre szülővárosomban,
Egy-két óra hosszat újra boldog voltam.
Szüleim, testvérim csókja éggett rajtam,
Repesett a szívem, dalra nyílt meg ajkam.*

*Feledém az élet mindennapi terhét,
Régi büszke álmak lelkem átölelték,
Átölelték s vitték föl-föl a magasba, —
Hej be gyorsan estem a magasból vissza!*

*Vissza, vissza sorsom siralom-völgyébe,
Hol csak délibáb a boldogságnak képe,
S holtra fáradok bár érte, mind hiába,
Tudom, soh'sem fogok érhetni nyomába!*

A Szent István templom megnyitása.

A Szent István templomot mégis csak megnyitják, még pedig a király jelenléte nélkül is. A terv ugyanis az volt, hogy a király tegye le a templom zárókövét, miután azonban a király közeli idejövételéről szó sincs, a templomot november 19-én, Erzsébet királyné nevenapján, feltétlenül megnyitják.

Mátyás királyi herceg halála. Általános és nagy részvétet kelt a gyász, amely József királyi herceg családját döntötte mély szomorúságba. A királyi hercegi család legfiatalabb gyermeke, Mátyás királyi herceg Kistapolcsányban rövid, de nagyon súlyos betegség után meghalt. Mátyás királyi herceg még csak egyéves mult, 1904. június 26-án született Budapesten. Dédunokája volt királyunknak s ötödik gyereke József kir. hercegnek. A gyász, amely halálával fenséges családját érte, a részvétnek és fájdalommas együttérzésnek őszinte visszhangját kelti egész Magyarországon.

Kossuth Ferenc Marosvásárhely diszpolgára. Marosvásárhelyről jelentik, hogy a város törvényhatósági bizottságának gróf Lázár István főispán elnöklété alatt tartott közgyűlése Kossuth Ferenc országgyűlési képviselőt egyhangulag a város diszpolgárává választotta. A diszes kivitelű oklevelet küldöttség fogja Budapestre vinni. — Szentés város diszpolgári oklevelét hétfőn délelőtt féltíz órakor nyújtotta át a város küldöttsége Kossuth Ferencnek a függetlenségi pártkör helyiségében.

*) Az elmúlt héten temették el Budapesten Luby Sándort. 51 éves korában halt meg. Mig ifju volt sok szép verset írt, de idővel elkopott a lantja és ujságíró lett, ami hétköznapiast csinált a kedves tollu költőből.

Jakab Ödön gyásza. *Jakab* fővárosi tanárt és országsszerte általánosan szeretett író sulyos csapás érte az elmúlt héten. Felesége, született *Szénássy* Rozália meghalt. A drága halottnak Budapesten adták meg a végtisztességet a Vörösmarty-utcai halottsháznál. A koszorúkkal egészen beborított ravatalnál nagy gyászoló közönség jelent meg. Az író- és művészvilág tagjai nagy számmal osztoztak a költő fájdalmában. A református pap halotti beszéde és imája után a koporsót a pályaudvarra vitték, ahonnan az udvarhelymegyei Somkerékre szállították. Nyugodjék békével. A szerető férj fájdalmát enyhítse az ország százezreitől jövő részvét.

Edhem basa meghalt. A görög-török háború győztes hadvezére, Edhem basa — amint Konstantinápolyból jelentik — hosszas betegség után meghalt. Edhem basa és tábornagy legnagyobb dicsőségét a görög-török háborúban szerezte, amikor is a szultán neki a gházi (győztes) címet adta.

Lelőtte a szolgáját. Szarvaskeddi Sibrik Kálmán nagybirtokos, az európai híri galamblovó a napokban kastélya folyosóján sétált. Szolgája Erdélszky Gyula arra ment és nem köszöntötte, mire Sibrik kérdőre vonta. A szolga arcába nevetett, mire a földbir okos pofonütötte. A szolga erre a kezében lévő lámpát ura fejéhez vágta. Sibrik e vakmerőségen annyira felbőszült, hogy ná a hordott revolverét zsebéből kirántva, a menekülő szolga lábába lőtt, aki összerogyott, de sebesülé-e csekély.

A Cunard-társaság elnöke meghalt. Londoni távirat jelenti, hogy a Cunard-társaság elnöke, lord Inverlyde negyvennégy éves korában, tüdőgyulladásban meghalt. Az elhalt lord régi liverpooli család sarja, amely évtizedek óta tart már fenn hajójáratokat. A most meghalt lord Inverlyde 1902 január elseje óta állott a Cunard élén s ő kötötte meg az angol admirálisokkal azt a híres szerződést, amely szerint háború esetén az angol kormány az összes Cunard hajókkal rendelkezik. A kivándorlási kérdés tárgyalása idejében Budapesten is járt és a magyar viszonyok alapos ismerésével sokakat meglepett. A lord egy hét óta betegeskedett s Wemyss-ben (Cyde) levő kastélyában érte utól a halál.

A nóta. Jánosra két malacot bízott az édes apja, adná el őket a vásárban. János eleget tett az apai megbízatásnak. Eladta a malacokat úgy, ahogy az árukat megszabta az öreg g zda. Örömeiben másnap hajnalban vetődött haza. Az öregebbik János nyughatatlankodva várta a pítvarajtóban. János a fiatalabbik megállott előtte. Tisztességtudóan egészségre kívánta az éjszakai nyugalomát. Aztán jobbra is, balra is pislogott, csak az apja szeme közé nem mert nézni.

— No? — szólalt meg az apa.

— Eladtam.

— Mennviér'?

— Árár'.

— Hun a pénz?

— Elcsereitem borér'. De nem baj, édös apám — tette hozzá szaporán — hoztam helyötte olyan új nótat, aki hat ökröt ér.

Elsülyedt milliók. Még a krimi háború idején történt, hogy a Balaklava öbölben elsülyedt egy angol hadihajó, amelyen körülbelül hat millió koronát érő aranypenz van. Néhány tengerész összeállt most és az orosz kormány engedelmével megkísérli a

hajó kiemelését. Ha a hajót nem is tudják felszínre hozni, a pénzhez azért hozzáférhetnek.

Magyarok szerencsétlensége Amerikában. New-Yorkból táviratozzák, hogy Whitehall mellett egy palabányában nagy szerencsétlenség történt. A bánya beomlott és az összes munkások, akik kivétel nélkül magyarok voltak, életüket veszítették. Eddig tizenhét h'ottat ástak ki a bányából, de attól félnek, hogy az elpusztultak száma sokkal nagyobb. A bánya tulajdonosa is életét veszítette.

Lóhus-árusítás minden kerületben. A székesfővárosi tanács általánosítani akarja a jól bevált lóhus-árusítást. Legközelebb minden kerületben felállítanak lóhúsmészárszékot. A vágóhidon nagyszabású lóhúsfeldolgozó gyárat akarnak berendezni. Ezenkívül intézkedik a tanács, hogy a lóhúseladásra az egyed-árusítást biztosítsa a fővárosnak.

Kínai kadétkok az osztrák és magyar hadseregben. Bécsből jelentik, hogy a kínai kormánynak bécsi követe útján tolmácsolt kérelmére az uralkodó megengedte, hogy a kínai hadsereg tíz kadétkja továbbképzés céljából az osztrák és magyar hadseregben szolgáljon. Ha a kadétkok megérkeznek Bécsbe, a közös hadügyminiszter értesíteni fogja arról azokat a csapattesteket, amelyekbe a kínai kadétkokat beosztották. Itt említjük meg, hogy tizennégy román tiszt már a legközelebbi napokban bevonul az osztrák és magyar hadseregbe kétévi szolgálatra. A múlt év óta különben már hat román tiszt szolgál a hadseregben.

Kedélyes férj. Egy fiatal szép berlini koremsárosné néhány nap előtt bucsut mondott a német fővárosnak és szeretőjével megszökött. A megcsalt férj ahelyett, hogy válópört indított volna a hűtlen asszony ellen, elhatározta, hogy utána megy és felkutatja a szökevényeket. Heidelbergben a nyílt utcán történt a nem várt találkozás. A férj, aki melleleg említve, valóságos Hercules, barátságosan üdvözölte feleségét, de a következő pillanatban megragadta az udvarlót és csúnyán elverte. Ezután, mint aki jól elvégezte dolgát, az időközben felszaporodott tömeg szemeláttára felesége nyakába borult összevissza csókolta és kijelentette, hogy mindent megbocsát neki. Férj és feleség ezután, kibékülve visszatért Berlinbe.

Véres szociálista verekedés. Vasárnap délután a keresztény-szociálisták a Mária Terézia-tér 16. szám alatt levő Szabó Imre tulajdonát képező vendéglő kerthelyi-égében gyűlést akartak tartani. A nemzetközi szociáldemokraták azonban nagy számmal megjelentek a gyűlésen és megakadályozták annak megtartását. A dologból verekedés lett, amibe a rendőrség is beleavatkozott. Verekedés közben két szociálista, Moskovitz Herman lakatossegéd és Payer Imre asztalossegéd oly sulyosan megsebesült, hogy a mentők szállították a Rókus-kórházba. Azonkívül a rendőrök közül is, meg a szociáldemokraták közül is többen könnyebb sérüléseket szenvedtek. Így a gyűlésből nem lett semmi. Az egybehívók a jövő héten állítólag újabb gyűlést szándékoznak tartani. Érdekes, hogy a verekedés alatt a közeli plebánia templomban mise volt. A rendőröknek kellett kivont karddal elállni a templomajtókat, nehogy a menekülők befussanak a templomba és ott ezáltal zavarják az istentiszteletet.

Rendelet a külföldi postautalványokról. A posta és távirada vezérigazgatósága közli a következőket: A Postai Tarifák és Postaüzleti Szabályzat III. rész II. szakasz 1. §. 4. pontjának második bekezdésében foglalt ama határozatot, mely szerint az amerikai Egyesült-Államokba, Nagy-Británia s Irlandba, brit gyarmatokba vagy Oroszországba szóló postautalványokat a postautalványok központi leszámoló hivatalához Budapestre kell címezni és a tulajdonképeni címet (annak az egyének, cégnek vagy társaságnak teljes nevét, lakását és lakhelyét, amelynek az utalványösszeg kifizetendő) az utalványszelvény hátlapjára kell írni: ezennel hatályon kívül helyezem. — A posta- (és távirada-) hivatalok ennél fogva a nevezett országokba szóló postautalványokat sárgaszínű (nemzetközi) úrlapon — úrlap nyomtatott szövegének megfelelően — a címzett nevére állítsák ki a feladás alkalmával. Budapest, 1905. október hó 2-án. A miniszter helyett: Szalay s. k., államtitkár.

Porosz léghajósok Trencsénben. A trencsén-teplai vasuti állomás mellett két porosz tiszt bocsátkozott le a léghajójával. Az egyik, Stelling tüzérfőhadnagy, Trencsénbe is ellátogatott, ahol a 71. gyalogezred

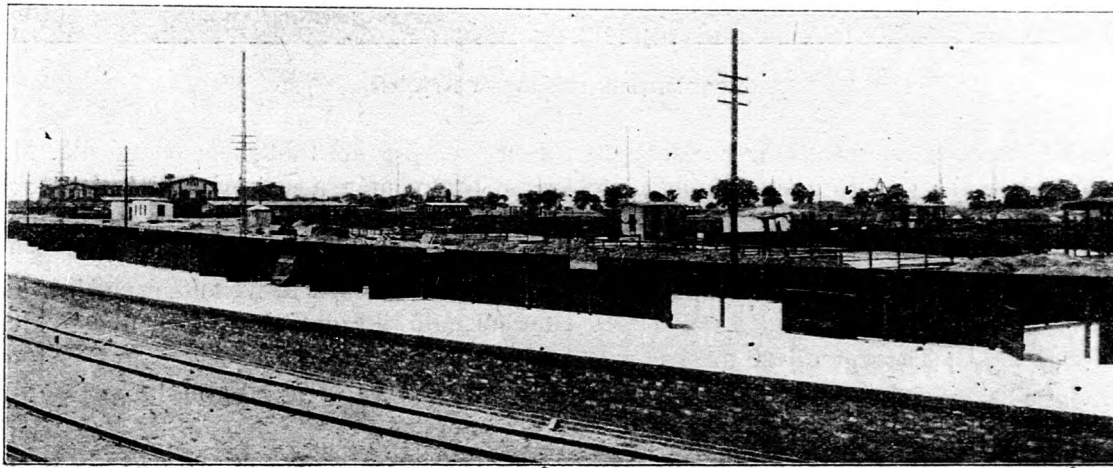
• GAZDASÁGI DOLGOK •

Hogyha a gazdák szövetkeznek.

— A berlini központi marhavásár. 5 képpel. —

El sem képzelhető erő rejlik abban, hogyha a gazdák szövetkeznek. Ezt igazolja a német gazdák sikere is, melyet a marhaértékesítésnél a központi marhavásár létesítésével elértek.

A német gazdák között elkeseredést csinált, hogy a vásárokon főleg a kereskedők közvetítették az adást-vevést. Első sorban mindig a kereskedelem *önző üzleti érdeke érvényesült.* A gazdák érdeke hátérbe szorult s legtöbb esetben meg is károsodtak. Berlin mellett a vásár tere kezdetleges berendezésű lévén, nélkülözötte a szilárd építményeket és a megfelelő segédeszközöket. E kis falvak a nagyobb for-

A berlini központi marhavásár távlati képe.

tisztikara igen szívesen fogadta s hangversenyt rendezett a tiszteletére az Erzsébet-szálloda nagytermében. A két tiszt a Berlin melletti Bitterfelden szállt fel a léghajóval s Drezdán és Porub stb. fölérték a Vág völgybe. A leszállásnál a mezői munkások segítettek.

Hogy él a cári család? A cári család, mint Pétervárról írják, most Finnországban üdül és tartózkodását, amelyet öt napra tervezett, meghosszabbította. A cárnak a tengeri út nagyon jót tett, idegessége majdnem teljesen eltűnt. Valahányszor a cári pár partra száll, a finnek lelkesen ünneplik. Az uralkodó élete a lehető legegyszerűbb. Trausund mellett a cár végignézte a halászok munkáját és utóbb megajándékozta a halászokat. Szent-János-szigeten vadászni akart a cári család, de nem akadt vad. Déután a parton megtéázta. Hamarosan néhány asztalt hoztak, meg székeket s a szabad ég alatt költötték el az uzsonnát. A finn parasztek közben köréjük gyűltek s Alexandra cárnő megvendégelte őket. Estefelé azután elbucsztak vendégeiktől s az „Észak csillaga“ folytatta útját a tengeren. A cár a finn szigetek minden erődtiményét megtekintette. Suouionsari-szigeten vadászat volt, azután a cári család sétára indult az erdőben.

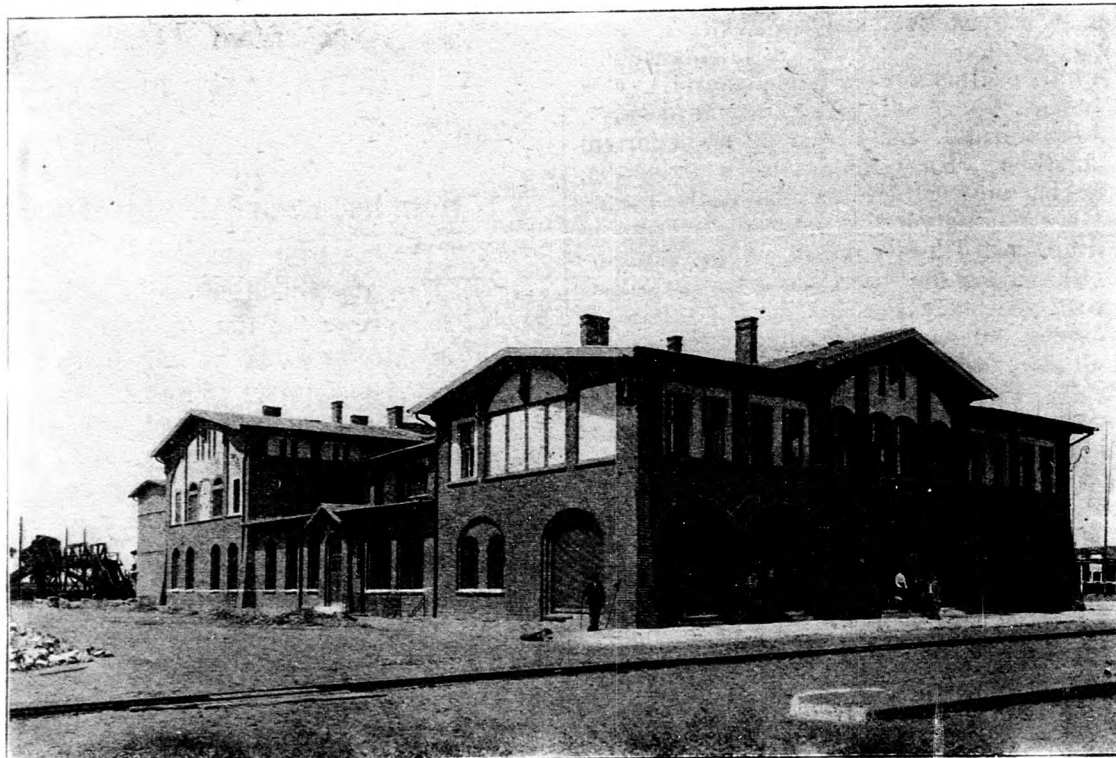
galom lebonyolítására egyáltalán nem feleltek meg. A beteg marhaállomány elkülönítése, a fertőtlenítés teljesen lehetetlen volt. A fennálló s legyőzhetetlen akadályok, a kereskedelmi körök tulságos érvényesülése arra indították a berlini gazdasági kamarát, hogy ő vegye kezébe az ügy megoldását.

Igy született meg a gazdák szövetkezése által a nagyarányú vállalat, melyet a következőkben ismertetünk.

A marhavásár nyilvános intézmény. Ott bárki résztvehet. Az álláspénz igen alacsony.

Az egész vállalat *szövetkezeti alagra van fektetve*, s az összes poroszországi gazdasági kamarák tagjainak részvételével alakult meg. A szövetkezet központja Berlinben van. „Központi marhavásár“ cég alatt korlátolt felelősségű szövetkezetnek van bejegyezve.

A vállalat részletes hatásköre: Állatok és azok termékeinek értékesítése az alapító szövetkezet saját számlájára; bizományi üzletek vezetése, szarvasmarhák adás-vevéseinek közvetítése; marhavásárai

A berlini központi marhavásár főépülete.

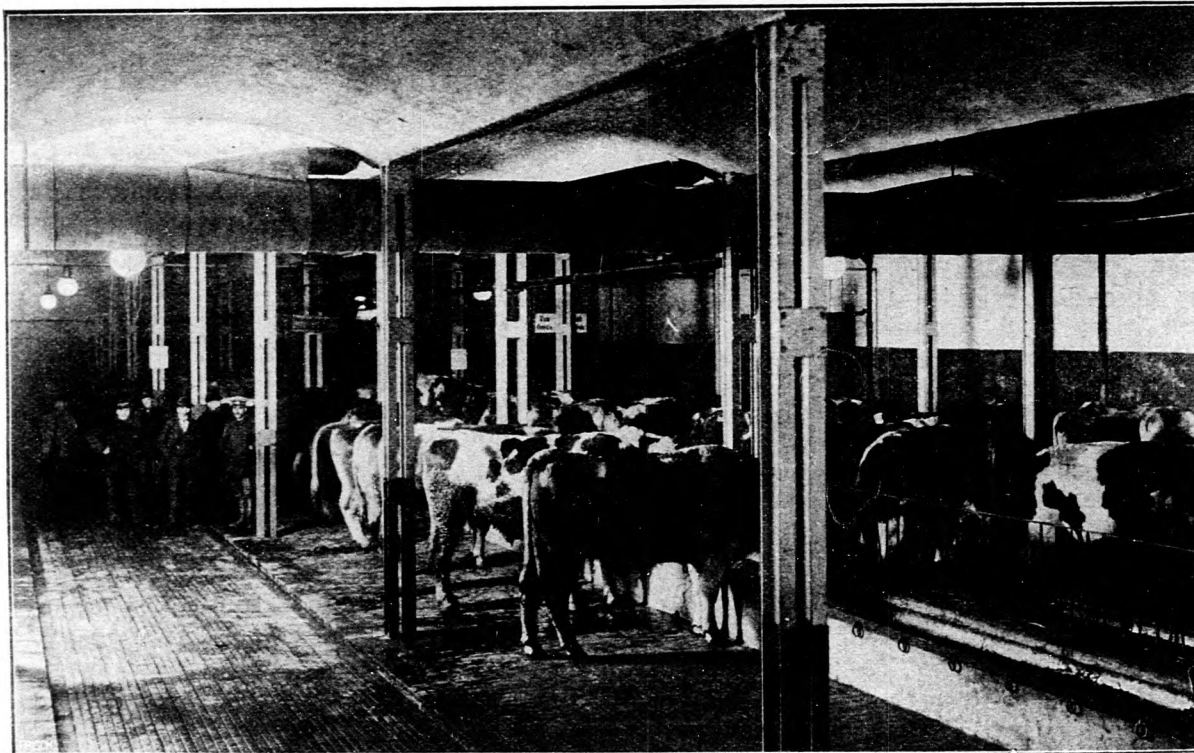
telepek felépítése, berendezése és üzemvezetése. Szövetkezeti tagok lehetnek: Önálló szövetkezetek, szövetkezeti részjegyeket vásárló magánszemélyek. A felvétel iránt a választmány egyoldalulag dönt. A tagok kilépése az üzleti év zártával 12 hónapra történhet meg.

Szövetkezeti díjak: Tagsági díj 20 márka; szövetkezeti részjegy darabonként 100 márka. Száz

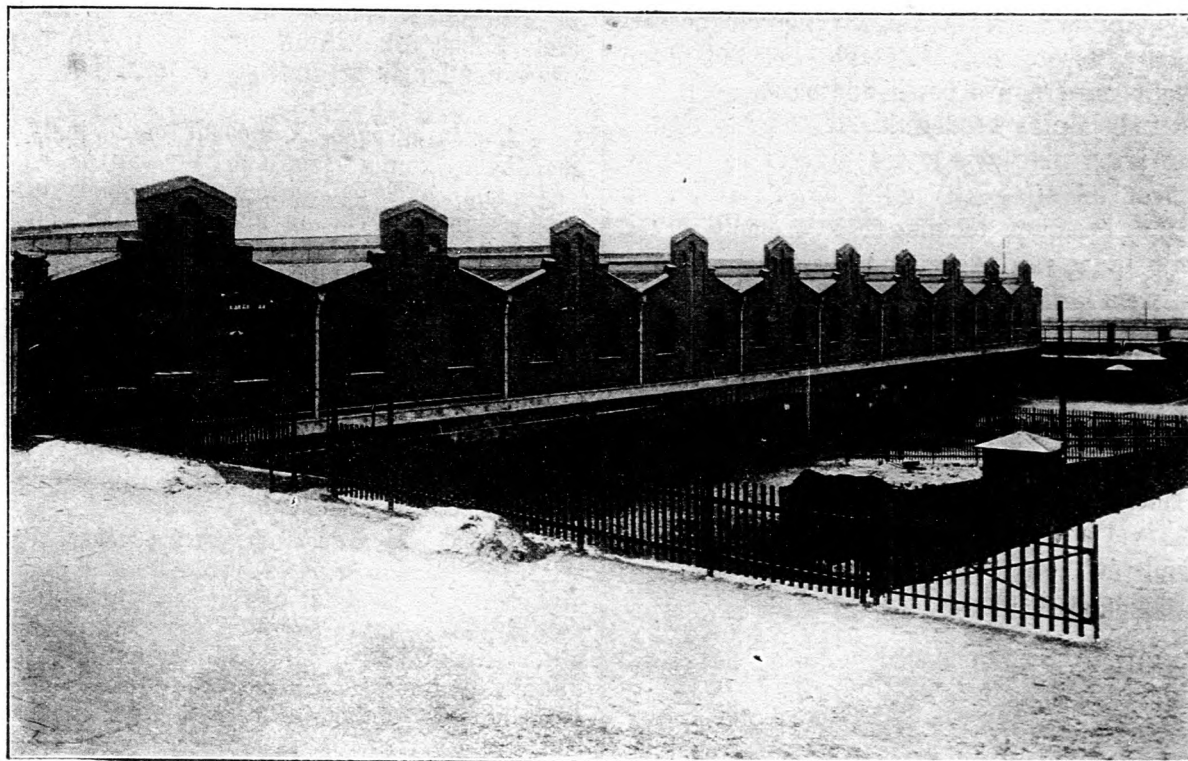
darab részjegynél több nem irható alá. Minden aláírt részjegy után a szövetkezeti tagok 1000 márkáig terjedhető jótállást vállalnak a szövetkezetek kötelezettségeiért.

A szövetkezet ügyeit (3 évenként kilépő) 2—5 tagból álló igazgatóság, (5 évenként kilépő) 5—11 tagú választmány és az évi közgyűlés intézi.

Az évi tiszta jövedelem 10%-át a tartalékalap-

A berlini központi szarvasmarhavásár istállójának belseje.

A berlini központi szarvasmarhavásár szarvasmarha-istállója.

hoz utalják át. Egy rendkívüli tartalékalap is van rendszeresítve, ez is az évi jövedelem 10%-át élvezi.

A szövetség működése terén nemcsak a kizárólagos üzleti érdekekkel foglalkozik, hanem kiterjeszti figyelmét a közgazdasági, egészségügyi és

gazdasági kérdésekre is. Az egészségügyi állami rendeleteknek a gyakorlatban való mikénti alkalmazását és érvényesülését éber figyelemmel kíséri; az észlelt hiányok orvoslását a felsőbb hatóságnál minden egyes esetben kikéri. A szövetség állandó

A berlini központi marhavásár sertés-szállása.

tanulmány tárgyává teszi a szegény nép élelmezésének megkönnyítésére szolgáló eszközöket, különösen a csekélyebb minőségű s beteg állatokból nyert hús értékesítésének fontos kérdését.

A központi marhavásár szövetkezet az 1902/4. években évenként átlag 110 millió forgalmat ért el.

A szövetkezetnek jelenleg 2050 személy és 150 szövetkezeti tagja van. Az aláírt részjegyek mennyisége 2500 darab, az átvállalt jótállási összeg 2 és fél millió márká.

A berlini központnak a vidéken 4 fiókvására van.

A szövetkezet elérte azt, hogy rövid öt év alatt sikerült neki a kereskedelem önző kapzsiságát megtörni. A szövetkezet saját számlára történő eladásoknál a vételár $\frac{3}{4}$ -ét készpénzzel fizetteti ki; a vételár negyedrésszel a vevők adósak maradhatnak.

A múlt évi zárómérlegből a következő pénzügyi adatok érdekelnek bennünket:

	márka
Telek értéke	937,000
Szerszám értéke	28,000
Gépek értéke	63,000
Épületek, a területek kikövezése	3.770,000
Összesen	4.798,000
Állami kölcsön	3.500,000
Magánkölcsön	500,000

A fent előadottakból méltán kiviláglik, hogy a szövetkezeti alakulás, a gazdák szívós összetartása: nagyban ellensúlyozzák a kereskedelem káros kinövéseit. Ily célirányos működés megtermi a gazdák fáradozásainak gyümölcsét. A széles keretben megindított alapítási mozgalom a felsőbb hatóságnál is mindig meghallgatásra és méltatásra talál. De pártolást is érdemel.

A rozs műtrágyázása.

Ha a széles körben termelt rozstermés eredményeit figyelemmel kísérjük, igen sok esetben azt tapasztaljuk, hogy azok meglehetősen csekélyek és épen, hogy kifizetik a termesztési költséget. A rossz termés átlagait növeljük, ha a talaj tápanyag-készletét mesterséges trágyafélék alkalmazásával növeljük. A mesterséges trágyák közül mind a három legfontosabb tápanyagot tartalmazó foszfor, káli és nitrogén tartalmakat eredménynyel alkalmazhatjuk, annál is inkább, mert a homok-talajok rendszeren tápanyag pótlását meg is hálálják.

A rozs alá, mint korán érő gabonaféle alá, a mesterséges trágyaféléknek együttes alkalmazása igenis tekintetbe jöhet, mert az a szárazságtól kevesebbet szenved, mint a későbbben lekerülő gabonafélék. A foszfor-, káli- és nitrogénfélék alkalmazásával nemcsak terméstartóbbat érhetünk el, de a minőséget is javíthatjuk.

A műtrágyák alkalmazásával a rozsok úgy a szemtermését, mint a szalmatermését is körülbelül egyenlő arányban fokozhatjuk. A minőségre gyakorolt befolyása a műtrágyáknak a rozs nagyobb hektoliter súlyában nyilatkozik meg, mert a trágyázott a trágyázatlannal szemben majdnem minden egyes esetben nagyobb lesz 1—2 kg.-al. Azonkívül a rozs érését is sietteti a műtrágyázás, amit szintén figyelembe kell venni.

És ami a földlog, hogy a műtrágyák alkalmazása kifizetődik, amint azt a növénytermesztési kísérleti állomás eredményei is igazolják.

A mésznitrogén. A mésznitrogén, mely a mezőgazdasági kémia legújabb vívmánya, egy újabb trágyaféle, melyben a levegő szabad nitrogénjét mesterségesen, gyárilag megköthetjük. Tehát míg a pillangós virágok nitrogényűjtőképességének kihasználása az éghajlati és talajviszonyoktól függ, addig a mésznitrogén gyártása ezektől teljesen független. Wagner szerint a mésznitrogén nem alkalmas arra, hogy több részletben alkalmazzuk, mint pl. a chilisalétromot. Fejtrágyának tehát nem való. A méz-nitrogénnek trágyázási értéke tekintetében a chilisalétrom és ammoniaktrágya után következik. Tehát nálunk ép úgy, mint a külföldön is a chilisalétrom alkalmazása előnyösebb.

Szabad-e a szuperfoszfát-trágyázással egyidejűleg meszezni? A szuperfoszfát trágyázással egyidejűleg meszezni nem szabad, mert a méznek kedvezőtlen hatása van a foszforsavra. A méz a különböző organikus trágyafélék foszforsavának hatását lassítja, a humusz és más organikus anyagok esökkentik a méz hatását, mely két éven át tart; a méz a vízben oldható foszforsav egy részét megköti, nehezen oldható foszforsavvá változtatja és ezért nem szabad a szuperfoszfát-trágyázással egyidejűleg meszezni.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekkefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.

Magasított aczél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Mulattató.

Egy hónap a magyar szabadságharcból.

(Október havi események.)

Az 1848–49-iki magyar szabadságharc október havi eseményei naponként részletezve kétségkívül nemesek felette érdekesekek, de napjainkban igen időszerűek is. Azokat egyik történészünk följegyzései nyomán közöljük.

Október 1.

1848. Sehmerling, mint birodalmi külügyminiszter Szalay László magyar követtel minden hivatalos érintkezést megszüntet. — Viharos népgyűlés a bécsi Odeonban, melyen a magyar ügy tárgyalatik. — Batthyány Lajos gróf lemond miniszteri hivataáról és képviselői állásáról.

Október 2.

1848. Latour osztrák hadügyminiszter meghagyja Puchner nagyszabeni főparancsnoknak, hogy Nagyvárad fegyveres biztosítását eszközölje; értesíti továbbá, hogy a magyar minisztérium minden parancsa a seregbe nézve érvénytelennek tekintessék, a nemzetőrség pedig lefegyvereztessék.

1849. A komáromi vár védői a fegyverletételt megkezdik.

Október 3.

1848. V. Ferdinánd magyar király Magyarországot ostromállapotba helyezi és Jellasicht teljhatalmu királyi biztosnak nevezi ki.

Október 4.

1848. Kossuth Lajos bevonul Szegedre és a népet szabadságának védelmére lelkesíti. — Berger es. tábornok és várparancsnok Arad városát nyilatkozatra szólítja fel: akar-e a császárral tartani? Felelet: „Királyáért vérét is ontani kész, csak hogy minden parancsa magyar miniszter által legyen ellenjegyezve.”

1849. Az osztrákok Komáromba vonulnak és a várat megszállják.

Október 5.

1848. Jellasic hrvát bán seregével osztrák földre lép. — Kossuth a szegedi várban a Don Miguel és Sándor gyalogezred veteránjainak esküjét és a haza iránti hűségfogadalmukat fogadja, a fogoly olaszokat pedig közel megszabadulással biztatja.

1849. Gróf Károlyi Istvánt a forradalomban való részvéte ért egy évi várfogságra és 150,000 forint fizetésére ítélik.

Október 6.

1848. Nagy forradalom Bécsben. Torlaszcata. Gróf Latourt a lámpavasra huzzák.

1849. A tizenhárom vértanu kivégeztetése.

Október 7.

1848. Berger es. parancsnok Aradot első ízben ágyuztatja. — A magyar képviselőház az alkotmányt felfüggesztő királyi rendeletet törvénytelennek és érvénytelennek minősíti. Aki a magyar kormányt nem engedelmeskedik, hazaárulónak nyilvánítatik. — Az osztrák császár Bécsből Olmützbe menekül. A nép beveszi a bécsi fegyvertárat. — Roth és Filippovich osztrák tábornokok lefegyvereztetése Görgei, Perczel ezredek és Csapó Vilmos őrnagy által.

Október 8.

1848. A magyar képviselőház a honvédelmi bizotmányt az ország teljhatalmu kormányzásával felruhazza és Kossuth Lajost a kormány elnökévé rendeli.

Október 9.

1848. A honvédelmi bizotmány a magyarokat külföldről hazahívja. — A magyar kormány Szegeden fogva tartott 480 olaszok visszaadja szabadságát. — Jellasic tábort út Bécs előtt Simmeringnél és Auersperggel egyesül. — A magyar nemzeti sereg Bruck ausztriai várost megszállja.

1849. Csányi László, magyar közlekedési minisztert és báró Jesszenák János forradalmi kormánybiztost Pesten kivégzik.

Október 12.

1848. Az olaszok felszólítják a Radecky alatt harcoló magyarokat, hogy a szabadság melletti harcban velük egyesüljenek.

Október 13.

1848. Simunich osztrák tábornok Duklánál Magyarországra tör.

Október 14.

1848. Bem a bécsi mozgósereg és a tüzérség főparancsnokává kineveztetik.

1849. A magyar képviselőház a Bécs gyámolítására rendelt nemzeti sereget az ország határaitra visszaparancsolja. Kossuth előadja, hogy a király kilenc oldal felől rendelte az országot megtámadni.

Október 15.

1848. Pétervárad feltüzi a magyar zászlót és a forradalomhoz áll. — A magyar képviselőház nagyobb pénzjegyek forgalombabocsátását engedélyezi.

Október 16.

1848. Tausenau Károly tudor, Pesten szabadságharcra lelkesíti a németeket az osztrákok ellen. — Ferdinánd császár nyilatkozata Olmützből, melyben Magyarországot lázadó tartománynak nevezi. — Az egész székelység honvédsereggé alakul. — A Galiciából megszökött Vilmoshuszások sok viszontagság után Magyarországra érkeenek a haza védelmére. — A ma-

gyar sereg Bécs felé mozdul elő, de éjjel ismét visszahúzódik.

Október 17.

1848. Perczel Móric leveri a horvátokat Letenye és Kottorinál. — A bécsi országgyűlés kijelenti, hogy a magyar seregnek osztrák földre való nyomulásában nem lát ellenségeskedést — Osztrák császári felszólítás a magyarokhoz, hogy a magyar sereghez átpártolt osztrák katonák kiadassanak.

1849. Klapka György tábornok több magyar menekülttel Hamburgba érkezik. — Magyarország ideiglenes kormányrendszerét az osztrák császár szentesíti.

Október 18.

1848. Perczel megveri a horvátokat Csáktornya és Domborn mellett. — Puchner cs. tábornok felszólítja Erdélyt, hogy a magyar kormánynak ne engedelmeskedjék.

1849. Kis-nyedi mészárlás. Az itt több nap óta eltorlaszolt vidéki magyarság lerakja fegyverét. Ej beálltával azonban az oláhok megrohanják a védteleneket és közülök 140-et kegyetlen kínzások közt megölnék.

Október 19.

1848. Zobokliczky Péter egy lengyel légiót szervez a magyar nemzeti harc támogatására. — Az oláh nemzeti bizottság felhívja az oláhokat, hogy egyesülve a szászokkal, irtó háborút kezdjenek a magyarok ellen.

Október 20.

1848. Windischgrätz herceg Bécsot ostromállapotba helyezi. — Gróf Battyány Kázmér magyar önkéntesekkel megszállja Eszék várát.

1849. Herceg Woronieczky Miczilo, Giron és Abancourt a magyar szabadságharcban való részvételért kivégeztetnek.

Október 21.

1848. A magyar sereg másodszor indul Bécs ellen. — Ütközet a császáriak és magyarok között Zurics és Máriaassy őrnagy alatt Kisfaludnál, a császáriak vereségével. — A gyulafehérvári nemzetőrség az oláh-csorda támadását visszaveri.

Október 22.

1848. Janku hordát a magyar sereg csufosan elveri. — Berger cs. várparancsnok Arad városát agyongatja. — Munkács várát a császári sereg a honvédelmi bizottmány rendelkezésére bocsátja.

Október 23.

1848. Kossuth tizenkétezer főnyi ujo c esapattal a mesonmegyei Miklósfalva magyar táborába érkezik és a haditanácsot támadó háborura igyekszik rábírni, de Görgei ellenvetései miatt sikertelenül. — Bethlen, Gergely és Bánfi János 5000 főnyi oláh hordát semmititene meg Lak és Vajdaszeg között. — Lázár Dénes dandárnok székelyei Radnóthon 12000 főnyi oláh hordát futamítanak meg.

Október 24.

1848. A magyar képviselőház Windischgrätz és Puchner rendeleteit semmitérőknek nyilvánítja és aki engedelmeskedik azoknak, hazaáruló-

nak tekinti. — A bécsi országgyűlés hasonló-kép határoz.

1849. Báró Perényi Zsigmond, Szacsvey Imre és Csernyus Antal, mint a forradalom részesei, kivégeztetnek.

Október 25.

1848. A tizenhárom Brády kegyetlen meggyilkoltatása az oláhok által.

1849. Kazinczy Lajos ezredes kivégzése Aradon.

Október 26.

1848. A császári hadsereg egy része feltüzi a magyar színeket.

Október 28.

1848. A magyar hadsereg harmadszor lépi át Ausztria határát. — Az oláhok Krakó községben 200 védtelen magyart meggyilkolnak. — A magyar főpapság felszólítja a királyt a törvények megtartására és a vérengzések megszüntetésére.

1849. A halálos ítéletek végrehajtása Magyarországon felfüggesztetik.

Október 29.

1848. Kossuth 122 elpártolt tisztet törvényes vizgálatra Pestre küld. — A nádor-huszárok egy csapata Csehországból megszökve, Szokolcára érkezik, résztveendő a szabadságharcban.

Október 31.

1848. Windischgrätz herceg Bécsot beveszi. Bem tábornok menekül Bécsből.

Gondolatok.

Péterfy Tamás munkáiból.

Minden nehéz, mit a földön viselnünk kell: csak egy könnyű: a szemfedőnk fátyola, — de ezt már nem érezzük.

*

Mie őtt hosszú életért imádkozol: gondold meg, hogy mennyit lehet szenvedni egy rövidke perc alatt.

*

A feneketlen hordót is kitalálták már, csakhogy — üresen.

*

Minden szívnek eljön a tavasza — szerelem: csak vigyázzon, ne hagyja benne hosszúra nyulni — az áprilist.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapest, Múzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálog-kölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

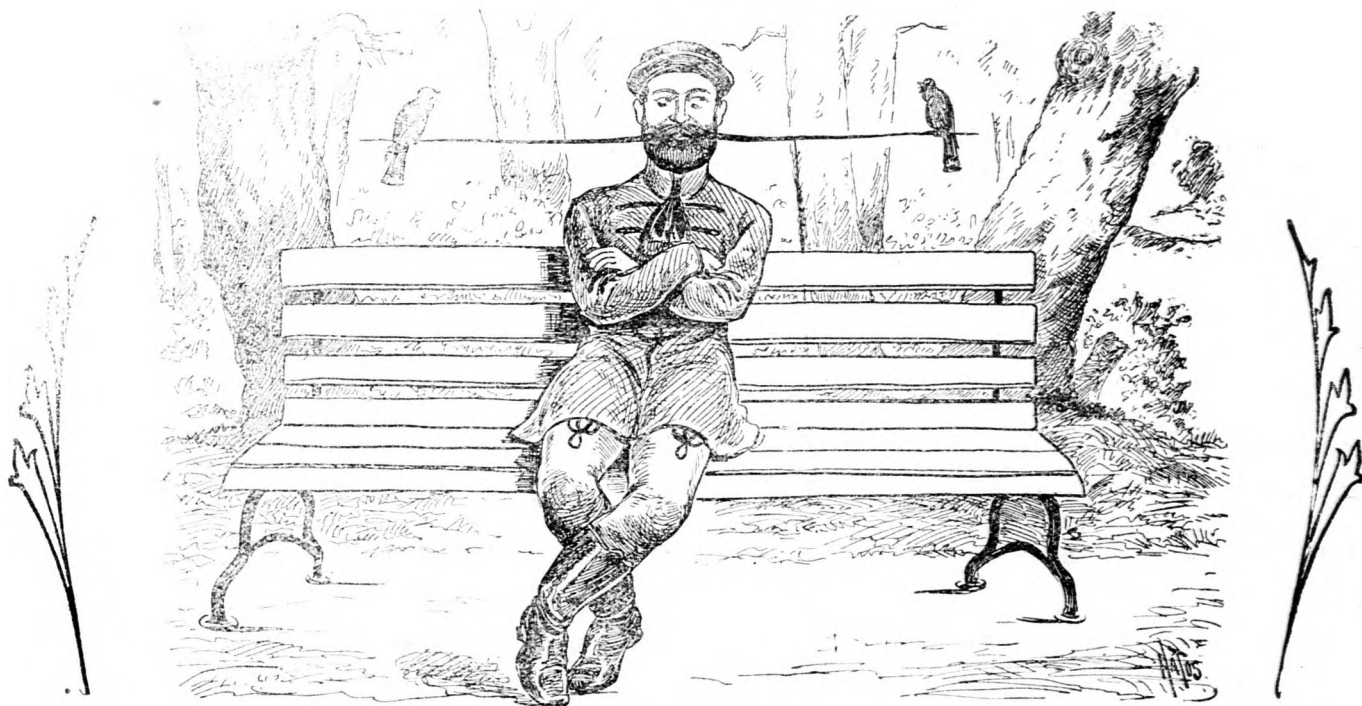
GÉPOSZTÁLYA

utján szállít o-akis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerék-rendszerű vetőgépeket,
Egytetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Teljgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecskavágók,
Répavágók, Morzsolók, Darálók.
Arjegyzék, költségvetés,
szakszerű felvilágosítás
ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint közgazdasági szövetkezeteknek tömeges megrendelés-nél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

Dal a bajuszról.

Bő bugyugós német
Most ide pislogass!
Ha neked is tetszik,
Madárdalt így hallgas.

Kipödrött bajuszom
Mind a két végére
Rászáll a csalogány
S úgy kezd énekére.

Csupaszszájú német,
Eltátod a szájad,
Ektelen a pofád,
Miért borotváltad?

Nincsen szebb ékesség
Arcon a bajusznál,
Szépen énekelni
A madár is rá száll.

Apróságok.

Olcson épült ház. Ohodnicán a fogyasztószövetkezet elhatározta, hogy házat épített magának, szép, diszes házat. A tervet megcsinálták, tetszett is, de bizony, amikor arról volt szó, hogy 6000 koronába kerül, egy kissé huzódolni kezdtek tőle az emberek: — Sok lesz! — nem bírjuk ki! — ilyenforma szavak hallatszottak. Erre Czivány Károly plébánosnak jó ötlete támadt. — Bizony nem kerül az többé a 6000 koronának a felénél — mondá — ha a szövetkezeti tagok elfogadják azt, a mit ajánlok. Minden üzletrész után három gyalog és minden két üzletrész után egy fogatos napszámmal járuljanak hozzá az építéshez a szövetkezeti emberek. No, ebbe nagy örömmel beleegyeztek. A plébános is egész nap közöttük buzgókodott. Így történt azután, hogy a 6000 koronára előirányzott épület nem került többé 2600 koronánál.

Betűrejtvény.

N M z & ; üzd arany.

Megfejtési határidő 1905. október hó 22.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 40. számában közölt talány megfejtése:

„A szerelem édes, de csak kenyérrel.”

Helyesen fejtették meg: Balassa Etelka és Eszti, Joó Mariska, Renner Ida, Jakabos Mária, Péterfyné L. Mariska, Nagy Imre, Vakareszku István, Nagy Molnár István, Farkass Miklós, Barabás Lajos, Schwarz József, B.-i szövetkezet. **Abonyi kath. munkás Egylet.**

A sorshuzásnál az **Abonyi kath. munkás Egylet** neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt egy regénykötetet küldöttünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Fekete Antal. A hirdetőképet postára adtuk. A megjelent képlemezekért kölesöndijul feloldal nagyságig 2 koronát, ennél nagyobbért 4 koronát számítunk darabonként. A postai költség a kölcsönvevőt terheli. Biztosítékul öntől, mint személyes ismerőstől nem kérünk. Üdvözl: Péterfy. — **Zágoni András** Termesztésre a debreceni édes tormát ajánljuk, mert a minőség és termőképesség tekintetében kiállja a versenyt a legjobb német tormafajtával is. Kapható a m. kir. gazdasági tanintézet és Biró Pál kertészetében Debrecenben. A torma természetét ismerteti a „Kerti vetemények szántóföldi termesztése” című munka, kapható a Pátria könyvkereskedői osztályánál (Budapest, Üllői-ut 25., Köztelek). — **Nagy Márton felső.** Ha a sertéstartás alatt csak az értendő, hogy a sertések az urasági legelőre járhatnak, de különben tartásukról a sertés tulajdonosa tartozik gondoskodni, akkor az ilyen sertések évi tartását 8–10 koronával szokás megváltani; hogyha pedig a sertések urasági takarmányon tartatnak, az abból eredő teljes haszon képezi a megváltás alapját. Ezt pedig csak a helyszínen

lehet megállapítani, mert erre nézve általános szabály nincs. — **Gazdakör B-s.** Az 1898. évi II. törvénycikk 15. § a a díjakat következőleg állapítja meg: „Egy-egy szerződési okirat megmagyarázásaért, felolvasásaért és hitelesítéséért a jegyző összesen következő díjakat szedheti: a) ha a munkások száma a huszonötöt meg nem haladja 1 koronát; b) ha az ötvenet meg nem haladja 2 koronát; c) ha az ötvenet meghaladja 3 koronát. A szerződés láttamozásáért díj nem jár.“ Ezen tételek nemcsak a mezei, hanem bármely más munkásszerződések hitelesítésénél is irányadók. — **Buday Bernát.** Levelét átküldöttük a Mezőgazdasági Lexikon kiadójának. — **Máthé Károly.** Az elveszett sorsjegy ügyében megsemmisítő eljárást kell indítani. Az eljárásra nézve a jegyző ur ad további utasítást. — **Mészáros József, Boda Ferenc, Szatmári Endre, Seres János:** sorsjegyeik nem huzattak ki.

A „Független Ujság“ színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
1905. okt. 13.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 100—112 K., vidéki borjúhús 112—120 K., sertéshús 130—150 K., szalonna füstölt 160—168 K., szalonna, olvasztani való 150—160 K., háj 160—170 K., sertés-

Ajándékkönyvek!

Petőfi Regék

Színes képekkel. Csinos kötés.

Kedvezményes áron

20 darab 4 korona.

Székely Mesék

Csinos kötésben.

Kedvezményes áron

20 darab 5 korona.

Czim: Péterfy Tamás író, Budapest, IX., Köztelek.

A Segesvárnál eltűnt nagy költőről a nép ajkán szálló mesék gyűjteménye. Mindenik Petőfi rege egy-egy szép emlékvirág, mely a nép szívéből fakadt...

Jó gyermekek számára írta Péterfy Tamás. Húsz gyönyörű eredeti székely gyermekmese van e könyvben, melyek „AZ ÉN UJSÁGOM“ és más elsőrendű lapokban jelentek meg. Ötven képpel díszítve...

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos

— Budapest —

Béerkocsis-utca 12.

sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

zsir 160—178 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K. hazai sonka 1'60—2' K.

Baromfi-félék: élő tyúk —. —. —. —. K., rántani való csirke 1'40—2'00 K., sütni való csirke 1'30—3' —. —. K., kacska, hizott 4'40—6'80 K., lud, hizott 8'—16' K., pulyka, hizott 5'80—8'—K., páronkint. Vágott hizott liba 1'20—1'40—K., vágott hizott kappan, kacska és pulyka —. —. —. —. K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Árpa. (Árak métermázsánként értendők). *Buza* 16'75—17'30 K. *Ross* 12'75 K-tól 12'95 K-ig. *Árpa* 12'70 K-tól 12'80 K-ig, jobb minőségű 13'—K-tól 14'—K-ig. *Zab* 13'—13'70 K. *Tengeri* 16'70 K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 2'40—2'40 K rózsza I. 2'50—2'50 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. —. —. mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2'40—2'50 K., főzővaj 1'60—1'80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—26 fillér.

Tojás: bácskai 80—80 K., erdélyi apróbb áru 78'—78 K ládánként. (1440 drb.) Apadt —. —. K., meszes: —. —. K.

Liszt árak 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Takarmányvásár. Réti széna 5'—6'60 fillér, mubar 6'—7'—fillér, zsupszalma 3'40—4'00 fillér, alomszalma 3'—3'60 fillér.

A „FUGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

1904. évi forgalom: 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek második sorozata **follyó évi október hó 4-én** veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legtükéletesebb szerkezettel, a legjutányo-
sabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint **660** első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
diszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj-
tisza tenyésztőjásai

12 darabonként, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.